

Rola przemysłu cementowego w rozwoju polskiej gospodarki

DOI: 10.15199/33.2018.05.30

Intensywny rozwój budownictwa mieszkaniowego w 2017 r. i przewidywany w najbliższych latach oraz inwestycje infrastrukturalne realizowane z funduszy unijnych w ramach perspektywy finansowej 2014 – 2020, m.in. budowa dróg i autostrad o nawierzchniach betonowych i inwestycje kolejowe, wywołują zwiększone zapotrzebowanie na cement. W 2017 r. zużycie tego materiału w Polsce, wg danych szacunkowych Stowarzyszenia Producentów Cementu (SPC), wyniosło ok. 17 mln ton, tj. o 7 – 8% więcej niż w 2016 r. – ocenił **Andrzej Ptak**, Przewodniczący Zarządu SPC, Prezes Grupy Ożarów S.A. (fotografia 1) podczas śniadania prasowego, które odbyło się 11 kwietnia br. w Warszawie.

Fot. 1. Potencjał przemysłu cementowego zaprezentował Prezes Andrzej Ptak

Rezerwy produkcyjne

Wzrost produkcji cementu w 2017 r., to oczywiście powód do zadowolenia, ale przemysł cementowy w Polsce, który tworzy 14 cementowni należących do dziewięciu producentów, ma znacznie większe moce produkcyjne. Dzięki zainwestowaniu w nie przeszło 10 mld zł w ostatnim dwudziestolecu, produkcja cementu jest na najwyższym europejskim poziomie i może osiągnąć 24 mln ton rocznie – podkreślił Prezes Ptak.

Instytut Prognoz i Analiz Gospodarczych przewiduje wzrost gospodarczy w br. w Polsce na poziomie ok. 4%

i zwiększenie sprzedaży cementu do 18,4 mln ton, czyli o 8% więcej niż w 2017 r. – stwierdził **Bohdan Wyżniakiewicz**, Prezes Instytutu.

Wkład w ochronę klimatu

Przemysł cementowy konsekwentnie realizuje politykę redukcji emisji CO₂ od początku wprowadzenia w Unii Europejskiej Systemu Handlu Uprawnieniami do tej emisji. *W porównaniu z 1998 r. zmniejszyliśmy roczną emisję CO₂ na tonę klinkieru o 26%* – stwierdził **Ernest Jelito**, Członek Zarządu SPC, Prezes Górażdże Cement S.A. (fotografia 2), omawiając zaangażowanie branży cementowej w ochronę klimatu. Dzięki ogromnym nakładom finansowym poniesionym na wprowadzenie najnowszych rozwiązań technologicznych w cementowniach oraz stosowaniu paliw alternatywnych, w 2016 r. udało się w przemyśle cementowym zredukować **emisję produktową do 807 kg CO₂ na tonę klinkieru**, co w przeliczeniu na tonę cementu daje 617 kg CO₂. Należy pamiętać, że **63% tej emisji stanowi tzw. emisja surowcowa**, pochodząca z rozkładu kamienia wapiennego w procesie wypalania klinkieru, której nie można uniknąć. **Nie da się wyprodukować klinkieru cementowego bez naturalnej emisji**

Fot. 2. Wkład przemysłu cementowego w ochronę klimatu omówił Ernest Jelito, Członek Zarządu SPC, Prezes Górażdże Cement S.A.

CO₂ wynoszącej ok. 525 kg na tonę – stwierdził Prezes Jelito. Podkreślił też, że wylapywanie i składowanie CO₂ z przemysłu cementowego nie zdało egzaminu.

Wprowadzenie przez Unię Europejską nierealnego poziomu emisji CO₂ – 766 kg/tonę klinkieru doprowadzi do utraty konkurencyjności europejskiego przemysłu cementowego i w konsekwencji zastąpienie polskiego i unijnego cementu importem spoza UE – podkreślił Prezes Jelito.

Dzięki modernizacji cementowni w Polsce, które są obecnie wyposażone w najlepsze dostępne technologie produkcyjne, zredukowano jednostkowe zużycie ciepła na tonę cementu o 40%, a więc również znacznie zmniejszono emisję CO₂ do powietrza. Poza tym od dwudziestu lat cementownie stosują paliwa alternatywne (odpady) do wypalania klinkieru, które zastępują paliwo naturalne. Obecnie udział paliw alternatywnych wynosi ok. 65%. Jest to więc istotny wkład w ochronę środowiska naturalnego, gdyż spalanie odpadów w piecach cementowych to najbardziej bezpieczny sposób ich utylizacji, wpisujący się w Gospodarkę o Obiegu Zamkniętym (GOZ).

Obecnie prawie 80% paliw alternatywnych, wykorzystywanych w cementowniach, stanowi gotowe zmieszane paliwo na bazie odpadów komunalnych. Przy rocznej produkcji cementu na poziomie 19 mln ton mogą one zagospodarować do 1,5 mln ton odpadów komunalnych. W tej sytuacji celowe jest włączenie cementowni w realizację coraz wyższych poziomów recyklingu odpadów komunalnych, które są obowiązkowe dla gmin – stwierdził Prezes Jelito.

Stowarzyszenie Producentów Cementu stoi na stanowisku, że emisja CO₂ z termicznego przekształcania odpadów w cementowniach powinna być traktowana jako neutralna w Systemie Handlu Emisjami, podobnie jak w przypadku spalania odpadów komunalnych, które nie są objęte tym systemem. Być może

wówczas udałoby się osiągnąć restrykcyjny poziom emisji CO₂ nałożony na przemysł cementowy przez Unię Europejską. W przeciwnym wypadku nawet tak nowoczesne cementownie jak w Polsce nie poradzą sobie z tym problemem bez kupowania świadectw o emisji CO₂ na wolnym rynku.

Przewaga betonu

O przewadze betonu nad innymi materiałami stosowanymi w budownictwie mówił podczas śniadania prasowego **Krzysztof Kieres**, Członek Zarządu SPC, Prezes Dyckerhoff Polska (fotografia 3). Może to być zarówno beton

Fot. 3. Krzysztof Kieres, Członek Zarządu SPC, Prezes Dyckerhoff Polska, wykazał przewagę betonu nad innymi wyrobami budowlanymi

towarowy, jak i prefabrykowany. Beton cechuje trwałość sięgająca co najmniej kilkudziesięciu lat, odporność na warunki atmosferyczne, korozję i ogień, a także mała nasiąkliwość i wodoodporność – wyliczał Prezes Kieres. Natomiast o konieczności powrotu do budownictwa mieszkaniowego z prefabrykatów betonowych, nie tylko ze względu na zalety betonu, ale przede wszystkim brak pracowników budowlanych na rynku i znaczny wzrost kosztów robocizny, przekonywał **Roman Stanisławski**, Prezes firmy „Budizol”, będącej inwestorem i wykonawcą budynku mieszkalnego przy ul. Sprzecznej w Warszawie, który w grudniu 2017 r. otrzymał główną nagrodę w konkursie Polski Cement w Architekturze, organizowanym przez SPC. Budynek powstał w technologii **prefabrykacji betonowej**, charakteryzującej się szybkością montażu, dokładnością

wykonania prefabrykatów i trwałością konstrukcji.

Z kolei do budowy dróg betonowych przekonywał **prof. Jan Deja**, Dyrektor Biura SPC (fotografia 4). Polska ma bogate doświadczenia w ich realizacji. Budowano je bowiem zarówno w Polsce międzywojennej, jak i powojennej.

Fot. 4. Prof. Jana Deja, Dyrektor Biura SPC, zaprezentował zalety nawierzchni betonowych

Obecnie mamy 650 km autostrad i dróg ekspresowych z nawierzchnią betonową, a do 2023 r. ma powstać przeszło 750 km. Ponadto wybudowano ok. 800 km lokalnych dróg betonowych (gminnych, powiatowych i wojewódzkich). SPC szacuje, że rocznie buduje się w Polsce ok. 120 km dróg lokalnych w tej technologii.

Jak wynika z badań dotyczących nawierzchni dróg samorządowych, przeprowadzonych w 2017 r. na zlecenie SPC przez Data Tribe oraz ARC Rynek i Opinie, najistotniejszymi parametrami decydującymi o wyborze rodzaju nawierzchni jest jej trwałość i cena. Te dwa parametry sprawiły, że w ostatniej kadencji aż w 80% jednostek samorządu terytorialnego zrealizowano inwestycję drogową z nawierzchnią inną niż asfaltowa. Wynika z tego, że mit o wyższych kosztach nawierzchni betonowych w porównaniu z asfaltowymi został obalony. O kosztach budowy nawierzchni betonowej mówił prof. Deja w swoim wystąpieniu. Okazuje się, że tylko w przypadku kategorii ruchu KR1 są one nieznacznie większe niż nawierzchni bitumicznej. Natomiast przy kategoriach ruchu od KR2 do KR7 nawierzchnie betonowe są konkuren-

cyjne cenowo. Prof. Deja stwierdził, że koszt ich budowy jest o ok. 30% mniejszy niż asfaltowych, a biorąc pod uwagę cały cykl życia nawierzchni, oszczędności są jeszcze większe.

Nawierzchnie betonowe to gwarancja kilkudziesięciu lat eksploatacji bez remontów. W Polsce są ludzie z doświadczeniem w budowie dróg betonowych i mamy do tego sprzęt. Budujmy więc mądrze – zaapelował prof. Jan Deja.

Najwyższe standardy BHP

Tematykę BHP w przemyśle cementowym zaprezentował **Xavier Guesnu**, Członek Zarządu SPC, Prezes Lafarge Cement S.A. (fotografia 5). W cementowniach ogromną wagę przykładają do wprowadzenia najwyższych standardów dotyczących bezpieczeństwa pracy.

Fot. 5. Xavier Guesnu, Członek Zarządu SPC, Prezes Lafarge Cement S.A., podsumował działania przemysłu cementowego dotyczące bezpieczeństwa pracy

Poza rozwiązaniami technicznymi bardzo istotnym aspektem jest podniesienie świadomości oraz kultury pracy wśród pracowników i współpracowników. Pomimo tych działań wypadki się zdarzają. Ich liczba w całym przemyśle cementowym w Polsce wynosi 10 – 20 rocznie. Celem branży jest **zero wypadków**, dlatego też powstał zespół roboczy ds. BHP, złożony z przedstawicieli wszystkich cementowni, który aktywnie pracuje nad optymalizacją standardów dotyczących bezpieczeństwa pracy w przemyśle cementowym.

Krystyna Wiśniewska
Fotografie: archiwum SPC